

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาครูในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนหนองสอพิทยาคม ตำบลลำปาว อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาครูในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนหนองสอพิทยาคม ตำบลลำปาว อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. สภาพปัญหา การพัฒนาครูในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนหนองสอพิทยาคม ตำบลลำปาว อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่า

1.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า ครูประจำชั้นจัดทำเอกสารการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแต่ไม่สมบูรณ์ไม่ได้จัดทำระเบียบสะสม ไม่มีแบบสัมภาษณ์นักเรียน ไม่มีแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ไม่มีแบบบันทึกการเยี่ยมบ้านนักเรียน บางชั้นเรียนทำแต่ไม่สมบูรณ์ และไม่ต่อเนื่อง ซึ่งทำให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่มีความต่อเนื่อง

1.2 การคัดกรองนักเรียน พบว่า ครูประจำชั้นไม่ให้ความสำคัญในการประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) ทางโรงเรียนมีโปรแกรมจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ในการกรอกข้อมูลการคัดกรองนักเรียนแต่ครูบางคนไม่สนใจกรอกข้อมูลเมื่อแปลผลข้อมูลแล้วทำให้ผลการคัดกรองนักเรียนไม่ตรงกับความเป็นจริง และครูประจำชั้นไม่ศึกษาเกณฑ์การคัดกรองของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.3 การส่งเสริมนักเรียน พบว่า ครูประจำชั้น ไม่จัดกิจกรรมโฮมรูม ให้กับนักเรียนในชั้นเรียนของตนเอง บางห้องมีการจัดกิจกรรม โฮมรูมแต่ไม่มีการบันทึกการจัดกิจกรรม การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนจัดประชุมชั้นเรียนครบทุกห้องเรียน แต่ขาดการบันทึกการประชุม ส่วนการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณภาพบางห้องมีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริมให้กับนักเรียน แต่ขาดการบันทึก

1.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา พบว่า ครูประจำชั้น ไม่มีแบบบันทึกการให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียนที่มีปัญหา ครูประจำชั้น ไม่มีเวลาในการให้คำปรึกษากับนักเรียน ไม่มีกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียน

1.5 การส่งต่อนักเรียน พบว่า ครูประจำชั้นยังไม่เข้าใจวิธีการส่งต่อนักเรียน เมื่อพบนักเรียนที่มีปัญหา ก็ไม่รู้ว่าจะต้องทำอย่างไรต่อไป ไม่มีความรู้ในเรื่องการส่งต่อนักเรียน ไม่มีแบบบันทึกการส่งต่อนักเรียน

2. ผลการพัฒนาการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเทียนนครวิทยา จำแนกตามกรอบเนื้อหา ทั้ง 5 องค์ประกอบ ดังนี้

2.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทุกคน ได้รู้จักวิธีการดำเนินงานจัดทำข้อมูลเพื่อให้รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลได้ ตามวิธีการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้กำหนดวิธีการไว้ ได้ให้คำแนะนำในการปฏิบัติการการลงทะเบียนนักเรียนเกี่ยวกับข้อมูลนักเรียนและข้อมูลทั่วไปของนักเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หลังจากดำเนินการแล้วทำให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 30 คน มีความรู้ความเข้าใจ ในการดำเนินการจัดทำระเบียบสะสมและมีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียนแต่ละคนซึ่งอยู่ในความดูแลของตนเองในด้านความสามารถพิเศษ ด้านสุขภาพและด้านครอบครัวของนักเรียนเพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลได้อย่างถูกต้องตามหลักและวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลได้ ทำถูกต้องสมบูรณ์จำนวน 27 คน ทำได้แต่ไม่สมบูรณ์จำนวน 3 คนและมีการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเพิ่มเติมจากระเบียบสะสมโดยการสังเกตและการสัมภาษณ์นักเรียน แต่ไม่มีการบันทึกการสัมภาษณ์ไว้เป็นหลักฐาน ซึ่งยังคงต้องพัฒนาการดำเนินงานด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลในวงรอบที่ 2 โดยการประชุมกลุ่มย่อยให้ความรู้เพิ่มเติมในการเก็บข้อมูลนักเรียน การจัดทำระเบียบสะสม และใช้กิจกรรมการนิเทศ ผลการดำเนินงานพบว่า ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 3 คน มีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น สามารถจัดทำระเบียบสะสมได้ถูกต้อง และเก็บข้อมูลนักเรียนได้สมบูรณ์

2.2 การคัดกรองนักเรียน พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ในการประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) ตามเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน สามารถกรอกข้อมูลแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) ลงคอมพิวเตอร์ได้ และสามารถแยกนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มได้ตรงกับความเป็นจริง คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา โดยให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันผลการดำเนินพบว่ากลุ่มผู้ร่วมวิจัยจำนวน 26 คน เข้าใจวิธีการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนในองค์ประกอบการคัดกรองนักเรียน สามารถจัดทำแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) และกรอกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์ และแปลผลข้อมูลได้ จัดทำแบบสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล และแบบสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นรายห้องเรียนได้ กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 3 คน ยังไม่สามารถนำข้อมูลจากแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนกรอกลงคอมพิวเตอร์ได้ถูกต้องทำให้นักเรียนในวงรอบที่ 2 โดยการประชุมกลุ่มย่อยให้ความรู้เพิ่มเติมในการเก็บข้อมูลประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) และการใช้โปรแกรมการคัดกรองนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 และใช้กิจกรรมการนิเทศ ผลการดำเนินงานพบว่า ผู้ร่วมวิจัยจำนวน 4 คนมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น สามารถเก็บข้อมูลแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) และนำข้อมูลมากรอกในโปรแกรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้สามารถแปลผลได้

2.3 การส่งเสริมนักเรียน พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยหาวิธีการที่จะส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนให้เป็นคนดีของสังคมต่อไป ผลการดำเนินงานพบว่ากลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 30 คน สามารถดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในองค์ประกอบการส่งเสริมนักเรียนได้ ทุกคนกลุ่มผู้ร่วมวิจัยจัดกิจกรรม โฮมรูม มีการบันทึกการจัดกิจกรรมโฮมรูม ส่วนการประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนดำเนินการอย่างต่อเนื่องจาก โรงเรียนกำหนดวันประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนในภาคเรียนที่ 1 วันที่ 16 มิถุนายน 2555 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้เตรียมข้อมูลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลไว้นำเสนอผู้ปกครอง พร้อมกับจัดทำแบบบันทึกการจัดกิจกรรมการประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน จากการสังเกตและการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่ากลุ่มผู้ร่วมวิจัยสามารถจัดกิจกรรมโฮมรูมที่สนองความต้องการของผู้เรียนได้ยิ่งขึ้น ครูประจำชั้นได้ใกล้ชิดกับนักเรียนทำให้สัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น บางครั้งทำให้ทราบปัญหาของนักเรียนไปในตัวและแก้ไขปัญหาก็กับนักเรียนโดยไม่เสียเวลามากนัก

2.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยเกิดความรู้ความเข้าใจ ในวิธีป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ผลการดำเนินงานพบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยจำนวน 30 คน มีความรู้ความเข้าใจสามารถดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนในองค์ประกอบ

การป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนได้ทุกคน กลุ่มผู้ร่วมวิจัย มีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน มีการบันทึกการให้คำปรึกษา โดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้ให้ความใกล้ชิดไม่ปล่อยปละละเลยมีการนัดหมายนักเรียนกลุ่มเสี่ยงมารับคำแนะนำโดยใช้เวลาที่เหมาะสม เช่น พักกลางวัน หลังเลิกเรียน ทำให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหลายคนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ ในการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนบางครั้งเป็นการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มไปด้วย

2.5 การส่งต่อนักเรียน พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยรู้จักวิธีการส่งต่อนักเรียนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อไม่สามารถให้ความช่วยเหลือได้ ซึ่งส่วนมากแล้วจะไม่ค่อยมีการส่งต่อนักเรียน เพราะทุกคนสามารถที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหาได้ ผลการดำเนินงาน พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 30 คน มีความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาแล้วเมื่อไม่สามารถช่วยเหลือแก้ปัญหาให้กับนักเรียนได้ จึงมีการส่งต่อภายใน ไปยังครูแนะแนวครูพยาบาลจนถึงครูฝ่ายปกครอง ถ้าครูแนะแนวหรือครูฝ่ายปกครองไม่สามารถช่วยเหลือแก้ไขปัญหาได้ก็จะส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกเฉพาะด้านต่อไป โดยสรุปการพัฒนาการดำเนินงานพัฒนาครูในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนหนองสอพิตยาคม ตำบลลำปาว อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยใช้กิจกรรมการประชุมระดมสมอง การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายในในครั้งนี้ทำให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติงานตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้องและต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามยังมีจุดอ่อนที่ต้องพัฒนา คือ การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนในองค์ประกอบการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และการคัดกรองนักเรียน ผู้บริหารต้องเสริมแรง กระตุ้น และติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อภิปรายผล

การพัฒนาครูในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนหนองสอพิตยาคม ตำบลลำปาว อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผู้วิจัย พบประเด็นที่มีความสำคัญสมควรที่จะนำมาอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. สภาพปัญหา การพัฒนาครูในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนหนองสอพิตยาคม ตำบลลำปาว อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24

พบว่า 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลครูประจำชั้นจัดทำเอกสารการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแต่ไม่สมบูรณ์ไม่ได้จัดทำระเบียบสะสมไม่มีแบบสัมภาษณ์นักเรียนไม่มีแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ไม่มีแบบบันทึกการเยี่ยมบ้านนักเรียนบางชั้นเรียนทำแต่ไม่สมบูรณ์ และทำไม่ต่อเนื่องซึ่งทำให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไม่มีความต่อเนื่อง 2) การคัดกรองนักเรียน ครูประจำชั้นไม่ให้ความสำคัญในการประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) ทางโรงเรียนมีโปรแกรมจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ในการกรอกข้อมูลการคัดกรองนักเรียนแต่ครูบางคนไม่สนใจกรอกข้อมูล เมื่อแปลผลข้อมูลแล้วทำให้ผลการคัดกรองนักเรียนไม่ตรงกับความเป็นจริง และครูประจำชั้นไม่ศึกษาเกณฑ์การคัดกรองของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน ครูประจำชั้นไม่จัดกิจกรรมโฮมรูมให้กับนักเรียนในชั้นเรียนของตนเอง บางห้องมีการจัดกิจกรรมโฮมรูมแต่ไม่มีการบันทึกการจัดกิจกรรม การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนจัดประชุมชั้นเรียนครบทุกห้องเรียน แต่ขาดการบันทึกการประชุม ส่วนการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณภาพบางห้องมีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริมให้กับนักเรียน แต่ขาดการบันทึก 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา ครูประจำชั้นไม่มีแบบบันทึกการให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียนที่มีปัญหา ครูประจำชั้น ไม่มีเวลาในการให้คำปรึกษากับนักเรียน ไม่มีกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหให้กับนักเรียน 5) การส่งต่อนักเรียน ครูประจำชั้นยังไม่เข้าใจวิธีการส่งต่อนักเรียน เมื่อพบนักเรียนที่มีปัญหาที่รู้ว่าจะต้องทำอย่างไรต่อไป ไม่มีความรู้ในเรื่องการส่งต่อนักเรียน ไม่มีแบบบันทึกการส่งต่อนักเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของ บุญประสพ กุลศรี (2550 : 107-112) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอนุบาลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี การส่งเสริมนักเรียนมีการจัดกิจกรรมโฮมรูม แต่ยังไม่มีประสิทธิภาพ การป้องกันและการแก้ไขปัญหาคูที่ปรึกษายังขาดทักษะในการให้คำปรึกษานักเรียนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการปฏิบัติงาน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การเก็บข้อมูลยังไม่เป็นระบบ ข้อมูลที่เก็บไว้ยังกระจัดกระจาย การคัดกรองนักเรียนเพื่อแบ่งกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ยังไม่ชัดเจนการส่งเสริมนักเรียน มีการจัดกิจกรรมโฮมรูม แต่ยังไม่มีประสิทธิภาพ การป้องกันและการแก้ไขปัญหาคูที่ปรึกษายังขาดทักษะในการให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียน การจัดกิจกรรมยังขาดความต่อเนื่องและการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหามากและยากต่อการแก้ไข และชูศักดิ์ ไชยโคตร (2552 : 98 – 99) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเมืองจันทร์ อำเภอจัง

หาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพก่อนการดำเนินการ พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเมืองจันทาร อำเภอจันทาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังไม่เป็นระบบที่ต่อเนื่อง เนื่องจากครูที่ปรึกษายังขาดความรู้ ความเข้าใจกรอบ และขั้นตอนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. การแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาครูในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนหนองสอพิตยาคม ตำบลลำปาว อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ดำเนินการเป็น 2 วงรอบแต่ละวงรอบประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนผล โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศ เมื่อครบ 2 วงรอบแล้วทำให้ผู้ร่วมวิจัยมีการพัฒนาในดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ดีขึ้น และมีการดำเนินงานและประสานงานอย่างเป็นระบบดีขึ้น ทำให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบรรลุเป้าหมายยิ่งขึ้น ส่งผลให้สามารถดูแลส่งเสริมแก้ปัญหาและส่งต่อนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พัฒนศักดิ์ ภูมิโคกรักษ์ (2552 : 93 - 96) พบว่าการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้กลยุทธ์การประชุมปฏิบัติการ และการนิเทศแบบมีส่วนร่วม ทำให้ครูที่ปรึกษาประจำชั้นเรียนเข้าใจ มั่นใจในการปฏิบัติงาน มีการนิเทศติดตามอยู่เสมอและเป็นระบบสอดคล้องกับผลการศึกษาของไพรินทร์ โนมพุดดี (2551 : 69-77) พบว่า การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้กลยุทธ์การทำกิจกรรม 5 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมในห้องเรียน 2) กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน 3) กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง 4) กิจกรรมตรวจสอบแผน 5) กิจกรรมสังเกตการณ์ปฏิบัติงาน ทำให้นักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของบุญประสพ กุลศรี (2550 : 107-112) พบว่า การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้กลยุทธ์การศึกษาเอกสาร การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศ ทำให้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดกิจกรรมการดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ประสบผลสำเร็จและช่วยเหลือนักเรียนได้ทันทั่วถึง ทำให้การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปด้วยดีสอดคล้องกับผลการศึกษาของวิวัฒน์ จูจิต (2552 : 7-10) พบว่า การพัฒนาบุคลากรด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศ ทำให้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจและสามารถดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือได้ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการ

ส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียนและด้านการส่งต่อได้อย่างถูกต้อง และเป็นรูปแบบเดียวกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เดชา จันทร์อำภาท (2552 : 10 -14) พบว่า การพัฒนาบุคลากรในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้กลยุทธ์ศึกษาเอกสาร การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศ ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจสามารถจัดกิจกรรมการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถป้องกันและแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนได้อย่างทันท่วงที เกิดการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

3. แนวทางการพัฒนาครูในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนหนองสอพิตยาคม ตำบล ลำปาว อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยใช้ กิจกรรมในการพัฒนา ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน ในการพัฒนาการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยครอบคลุมงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ขั้นตอน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนและการส่งต่อนักเรียน ของโรงเรียนหนองสอพิตยาคม ตำบลลำปาว อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีข้อค้นพบควรนำมาอภิปรายจำแนกตามกรอบเนื้อหา ดังนี้

3.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า ครูประจำชั้น ได้รู้จักวิธีการดำเนินงานจัดทำข้อมูลเพื่อให้รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลได้ ตามวิธีการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้กำหนดวิธีการไว้ ได้ให้คำแนะนำในการปฏิบัติการ ลงทะเบียนนักเรียนเกี่ยวกับข้อมูลนักเรียนและข้อมูลทั่วไปของนักเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูล ในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีความรู้ความเข้าใจ ในการดำเนินการจัดทำระเบียบสะสม และมีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียนแต่ละคนซึ่งอยู่ในความดูแลของตนเองในด้าน ความสามารถพิเศษ ด้านสุขภาพและด้านครอบครัวของนักเรียนเพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการ รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ได้อย่างถูกต้องตามหลักและวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลได้

3.2 การคัดกรองนักเรียน พบว่า ครูประจำชั้นมีความรู้ในการประเมิน พฤติกรรมนักเรียน (SDQ) ตามเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน สามารถกรอกข้อมูลแบบประเมิน พฤติกรรมนักเรียน (SDQ) ลงคอมพิวเตอร์ได้ และสามารถแยกนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มได้ตรงกับความเป็นจริง คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา โดยให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน

3.3 การส่งเสริมนักเรียน พบว่า ครูประจำชั้นมีการจัดกิจกรรมโฮมรูม มีการ บันทึกการจัดกิจกรรม ส่วนการประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนดำเนินการอย่างต่อเนื่องจากโรงเรียน กำหนดวันประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนในภาคเรียนที่ 1 วันที่ 16 มิถุนายน 2555 ครูประจำชั้นต้อง

เตรียมข้อมูลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ให้นำเสนอผู้ปกครอง พร้อมกับจัดทำแบบบันทึกการจัดกิจกรรมการประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน

3.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน พบว่า ครูประจำชั้นมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน มีการบันทึกการให้คำปรึกษา โดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มผู้ร่วมวิจัยควรให้ความสนใจใกล้ชิดไม่ปล่อยปละละเลยมีการนัดหมายนักเรียนกลุ่มเสี่ยงมารับคำแนะนำโดยใช้เวลาที่เหมาะสม เช่น พักกลางวัน หลังเลิกเรียน ทำให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหลายคนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ

3.5 การส่งต่อนักเรียน พบว่า ครูประจำชั้นมีความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน แต่ไม่สามารถช่วยเหลือแก้ปัญหาให้กับนักเรียนได้ ให้มีการส่งต่อภายใน ไปยังครูแนะแนว ครูพยาบาลจนถึงครูฝ่ายปกครอง ถ้าครูแนะแนวหรือครูฝ่ายปกครองไม่สามารถช่วยเหลือแก้ปัญหาได้ให้ส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกเฉพาะด้านต่อไปสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 37) กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2544 : 20) และหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 10) ซึ่งได้กล่าวถึงแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 องค์ประกอบ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนและการส่งต่อนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานด้านระบบช่วยเหลือนักเรียนยังมีปัญหาในด้านของจำนวนบุคลากรที่เข้าร่วม เนื่องจากจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นทำให้การดำเนินงานยังมีปัญหาอุปสรรค ดังนั้น สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางการปฏิบัติ โดยเชิญชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการกลั่นกรองนักเรียนก่อนที่จะส่งต่อนักเรียนเพื่อให้ครูที่ปรึกษา ได้ปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบช่วยเหลือนักเรียนในแต่ละปี การศึกษามีความแตกต่างกัน เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงทั้งบุคลากร และจำนวนนักเรียนที่เข้าเรียน และที่จบการศึกษา ดังนั้นฝ่ายบริหารควรดำเนินการแก้ไขปัญหาร่วมกับครูประจำชั้นอย่างจริงจังไม่ควรมอบให้ครูที่ปรึกษาเป็นฝ่ายตัดสินใจเพียงฝ่ายเดียว

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบช่วยเหลือนักเรียนยังมีปัญหาด้านการจัดเก็บข้อมูลเนื่องจากขาดบุคลากรที่มีประสบการณ์ด้านสารสนเทศ ดังนั้นฝ่ายบริหารควรมีการจัดแยก และตรวจสอบการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหา เพื่อให้ครูประจำชั้นได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเป็นระยะ และเป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบันมาก

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษารวบรวมข้อมูลเพื่อการพัฒนาการพัฒนาระบบช่วยเหลือนักเรียน เพื่อช่วยเหลือในการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นปัจจุบันสำหรับการแก้ไขปัญหาให้นักเรียนต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษา และพัฒนารูปแบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่มีความหลากหลายเพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาได้พัฒนาความสามารถในการแก้ไขปัญหาของนักเรียนต่อไป

2.3 ควรมีการวิจัยที่ส่งผลให้การพัฒนาระบบการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพ

